

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Annelie Johansson
010-224 14 03
annelie.johansson@lansstyrelsen.se

Miljödepartementet
Kemikalieenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över förslag till ny kärntekniklag och ändringar i miljöbalken

Er beteckning: diarienummer M2019/00862/Ke

Länsstyrelsen Skåne har beretts möjlighet att avge yttrande över förslag till ny kärntekniklag och förslag till ändringar i miljöbalken mm. Nedan lämnas myndighetens synpunkter på förslagen.

Ny kärntekniklag

Länsstyrelsen anser att lagstiftningen ska omfatta även verksamheter som inte klassificeras som kärnteknisk verksamhet men som genererar radioaktivt material och radioaktivt avfall, kan orsaka en radiologisk nödsituation och/eller placerats inom beredskapskategori 1 eller 2 enligt SSMFS 2018:1 bilaga 4 då regler om säkerhet och omhändertagande av avfall mm har samma krav som en kärnteknisk anläggning.

Även om icke kärnteknisk verksamhet omfattas av reglerna för skydd av allmänhet och miljön avfallshantering mm. i SSMFS 2018:1 bör reglerna för verksamheter med denna typ av risker likriktas.

Ändringar av miljöbalken

Länsstyrelsen har ingen erinran mot de ändringar av miljöbalkens 10 och 17 kapitel som föreslås i utredningen.

Betydande miljöpåverkan vid tillståndsprovning enligt förslaget till kärntekniklag

I den föreslagna versionen av kärntekniklagen definieras enligt 1 kap. 5 § en kärnteknisk anläggning som en:

- a) anläggning för utvinning av kärnenergi (kärnkraftsreaktor),
- b) annan anläggning i vilken en självunderhållande kärnreaktion kan ske, såsom forskningsreaktor,
- c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av kärnämne, och
- d) anläggning för hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnavfall,

I 5 kap. 5 § punkt 2-4 regleras bedömningen av en planerad kärnteknisk anläggnings antagna miljöpåverkan. Länsstyrelsen anser att samtliga kärntekniska anläggningar, enligt definitionen i

1 kap. 5 § ovan, borde klassas som verksamheter eller åtgärder som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Då kan 5 kap. 5 § förenklas.

Avveckling och rivning av kärntekniska anläggningar

Utredningen föreslår att miljöprövningsförordningen ändras så att en förnyad tillståndsprövning av miljöpåverkan från en kärnkraftsreaktor som ska avvecklas bör gälla från och med den tidpunkt då nedmontering och rivning påbörjas, och inte som nu från att en reaktor är permanent avstängd. En sådan förnyad prövning bör fokusera på de miljöeffekter som den nya verksamheten med nedmontering och rivning av reaktorn innebär.

Länsstyrelsen anser att den föreslagna ändringen av 22 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är mer ändamålsenlig än den tidigare lydelsen. Det är vid nedmontering och rivning av en kärnkraftsreaktor som den typ av miljöpåverkan kan uppkomma som är lämplig att reglera via en tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Utredningen föreslår att nedmontering och rivning normalt ska omfatta den kärntekniska anläggningen med tillhörande service- och driftsystem, men att en fullständig demontering och bortforsling av en kärnteknisk anläggnings olika delar inte alltid ska vara ett krav om lämplig användning av byggnader och mark kan motiveras. Länsstyrelsen bedömer att denna förändring är önskvärd ur resurssynpunkt, men att det förutsätter att alla delar av kärntekniskt specialiserad karaktär har rivits så att det inte är möjligt att utan förnyad prövning ta i drift någon typ av kärnteknisk anläggning i de kvarlämnade delarna. Vid en tillståndsprövning av rivningen enligt miljöbalken måste det tydligt framgå vilket slutmål som föreligger för rivningen för att möjliggöra en bedömning av vilka byggnader och strukturer som kan lämnas kvar.

Straff- och sanktionsbestämmelser

Utredningen föreslår att straffet för grovt brott mot kärntekniklagens bestämmelser skärps från högst fyra år till högst sex års fängelse i linje med vad som gäller för grovt miljöbrott enligt miljöbalken. Vidare föreslås att den nya lagen ska införa ett system med sanktionsavgifter som är utformat efter förebild av miljöstraffavgifter enligt 30 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att dessa förslag är lämpliga och att en sådan samordning mellan kärntekniklagen och miljöbalken är önskvärd.

Yttrande i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Ola Melin, beslutande och miljödirektör Annelie Johansson, föredragande. I ärenden har även deltagit miljöskyddshandläggare Åsa Hedmark och beredskapshandläggare Lars Persson.

Ola Melin

Annelie Johansson

Detta beslut har signerats digitalt varför det saknar namnunderskrifter.